

Slezská univerzita v Opavě
Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné

Právo

Moc soudní, NKÚ, ČNB, Územní samospráva

HLAVA ČTVRTÁ

MOC SOUDNÍ

Soudní moc vykonávají jménem republiky
nezávislé soudy

SOUKY (čl. 90 Ústavy)

- jsou povolány aby zákonem stanoveným způsobem poskytovaly ochranu právům
- jen soud rozhoduje o vině a trestu za trestné činy
- každý, kdo se domáhá u soudu ochrany svého práva, musí respektovat způsob ochrany stanovený zákonem a zachovat zákonem stanovený postup

Soustavu soudů tvoří (čl.91):

- Nejvyšší soud, Nejvyšší správní soud, vrchní, krajské a okresní soudy.

Nejvyšší soud (čl.92)

- Nejvyšší soud je vrcholným soudním orgánem ve věcech patřících do pravomoci soudů s výjimkou záležitostí, o nichž rozhoduje Ústavní soud nebo Nejvyšší správní soud.

Organizační principy

- Ústava: Soudní moc vykonávají jménem republiky nezávislé soudy.
- Nezávislost soudu (Soudci jsou při výkonu své funkce nezávislí. Soudce nelze proti jeho vůli odvolat nebo přeložit k jinému soudu; výjimky vyplývající zejména z kárné odpovědnosti stanoví zákon. Neslučitelnost funkcí)
- Nestrannost soudu (Jejich nestrannost nesmí nikdo ohrožovat.)
- Princip zákonného soudce (Nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci. Určení soudu i soudce v konkrétní věci je dáno zákonem)

Soudce (čl. 93)

- může být jmenován bezúhonný občan,
- má vysokoškolské právnické vzdělání,
- složil justiční zkoušku,
- byl jmenován prezidentem
- složil předepsaný slib

ZPŮSOB ROZHODOVÁNÍ SOUDU (čl. 94)

v senátu nebo samosoudcem

Na výkonu soudnictví se podílejí:

- profesionální soudci,
- občané (přisedící)

Principy soudnictví (čl. 96)

- Princip veřejnosti
- Princip ústnosti a přímosti
- Princip hospodárnosti

- Rozsudek soudu
- se vyhlašuje veřejně

- Veřejnost může být vyloučena, výjimky stanoví zákon

Formy rozhodnutí

- Formy soudních rozhodnutí

- ROZSUDEK

- zásada: ve věci samé se vydává rozsudek
    - „jménem Republiky“

- USNESENÍ

- zásada: použití tam, kde není předepsána jiná forma
      - např. o zastavení řízení, o odmítnutí návrhu, o změně návrhu, o smíru

- PLATEBNÍ ROZKAZ

- ve zkráceném řízení

Ústavní soud

- je soudním orgánem ochrany ústavnosti
- soudce Ústavního soudu jmenuje prezident republiky se souhlasem Senátu
- může jim být bezúhonný občan, který je volitelný do Senátu, má vysokoškolské právnické vzdělání a byl nejméně deset let činný v právnickém povolání

Soudce Ústavního soudu

- nelze trestně stíhat bez souhlasu Senátu. Odepře-li Senát souhlas, je trestní stíhání navždy vyloučeno.
- lze ho zadržet jen, byl-li dopaden při spáchání trestného činu, anebo bezprostředně poté.

Druhy rozhodnutí Ústavního soudu

- nálezy
- usnesení

Nejvyšší kontrolní úřad (čl. 97)

je nezávislý orgán

- oddělen od jiných subjektů,
- **zvýrazněná nezávislost** na jiných státních orgánech
- Sídlem Úřadu je Praha
- Úřad může užívat znaku České republiky

Česká národní banka

- **Čl. 98 hlavy šesté** charakterizuje ČNB jako ústřední banku státu, kde stanoví:
- cíl a zákaz zásahu do činnosti

Postavení, pravomoci jsou stanoveny zákonem č.6/1993 Sb.,o České národní bance ve znění pozdějších předpisů

Územní samospráva (čl. 99 a násl.)

- Územní samospráva je prostorově vymezený funkční celek, který je nadán právem sám rozhodovat o svých záležitostech.

Obec

- Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.
- Samostatná a přenesená působnost obce

Orgány obce

- zastupitelstvo obce a
- rada obce
- Navenek obec reprezentuje starosta, který stojí v čele obecního úřadu

Kraj

- Kraj je veřejnoprávní korporací, která má vlastní majetek a vlastní příjmy vymezené zákonem a hospodaří za podmínek stanovených zákonem podle vlastního rozpočtu.
- Kraj vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající.